

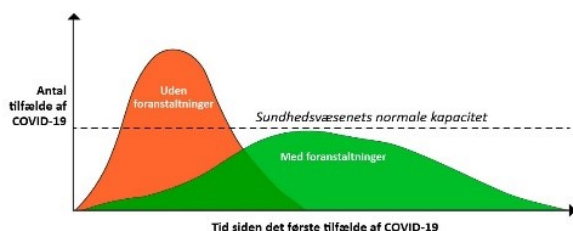
Nyt DFiR sætter kurs og retning

Et nyt Danmarks Forsknings- og Innovationspolitisk Råd (DFiR) blev udpeget, da pandemien brød ud, og vi alle skulle arbejde hjemmefra. Nu er DFiR ved at sætte kurs og retning for sin forsknings- og innovationspolitiske rådgivning i lyset af de akutte udfordringer, som krisen har medført. Krisen har vist, at forskning og innovation er afgørende for udvikling af nye løsninger. I dette brief kan du læse, hvad det nye DFiR finder mest centralt lige nu og på sigt for dansk FoU.

Det nye DFiR har indledningsvist fokus på seks emner:

1) Hvad kan forskningen bidrage med under samfundskriser, og hvordan påvirker kriser forskningen?

Samfundskriser er ofte resultat af uforudsigelige, disruptive kræfter og kan ikke håndteres ud fra eksisterende viden og løsninger. Forskning har historisk bevist at kunne bidrage med nytænkning og udvikling af nye løsninger under kriser. DFiR ser et behov for at tydeliggøre forskningens rolle og bidrag under samfundskriser - og for at vise, hvordan kriser påvirker og fører til hurtige omstillinger i forskningen. "Den grønne og den røde kurve" blev et billede på den aktuelle krise, som ramte Danmark i marts 2020.

Kilde: Dagens Medicin

Modeller, beregninger og strategier gjorde sammen med udvikling af værnemidler, test-faciliteter, udstyr og forståelse for situationen i befolkningen, at vi ikke endte i den røde kurve. Samtidig blev arbejdet med udvikling af vaccine og behandling accelereret. Alt sammen faciliteret af eksisterende viden, forskning og innovation – og penge.

2) Grøn omstilling og klimamålsætninger

Regeringens to målsætninger om 70% reduktion af CO₂-udledningen i 2030 og klimaneutralitet i 2050 kalder på forskellige indsatser. Målet for 2030 skal indfries om så kort tid, at det ikke vil være muligt at basere løsninger på helt ny viden. Det mål skal nås gennem eksisterende viden og løsninger. 2050-målet giver derimod mulighed for at arbejde langsigtet og tilvejebringe helt ny viden, der kan omsættes i nye videnbaserede løsninger. Men hvad skal der til for, at dansk forskning og innovation på den måde kan understøtte den danske klimamålsætning for 2050? Det bliver et vigtigt forsknings- og innovationspolitisk spørgsmål i de kommende år.

3) Strategisk forskning / mission-oriented research

De globale udfordringer med klima, grøn omstilling og senest pandemien er eksempler på udfordringer, hvis løsning må drives af en fælles mission. EU's rammeprogram Horizon Europe har afsat betydelige midler til mission-oriented research og identificeret fem missioner, som har betydning for borgerne i Europa (klima, kræft, sunde have, klimaneutrale og intelligente byer, jord og fødevarer). Også i Danmark fylder forskning og innovation inden for politisk besluttede emner mere (grøn omstilling og klima). Men hvilke rammer og

strukturer understøtter bedst et strategisk fokus, så vi både får udnyttet midlerne bedst muligt og fremmet de områder, der umiddelbart kan bidrage til missionerne? Og hvordan undgår vi, at det går ud over mere perifere områder, der bidrager til et bredt forskningsberedskab på højt niveau, og som også er med til at gøre Danmark til et agilt vidensamfund? DFIR sympatiserer med den missionsdrevne forskning, men vil også have helheden for øje – af mange grunde. Vi ved fx ikke, hvor krisen slår ned næste gang.

4) Forskningsinfrastruktur

Danmark råder over infrastruktur på alle forskningsområder, og vi bruger årligt betydelige ressourcer på national forskningsinfrastruktur og på medlemsskaber af internationale infrastrukturer. Test af ny teknologi under kontrollerede forhold bliver stadig mere relevant, når nye løsninger på de globale udfordringer skal afprøves. Danmark er som et lille, højteknologisk, velreguleret land med et højt forsknings- og videnniveau velegnet som testland for nye løsninger – en niche, som vi måske ikke udnytter i tilstrækkelig grad.

5) Videnbaseret innovation

Flere evalueringer er gennemført af innovationsfremmeindsatsen, og internationale ekspertpaneler har givet anbefalinger til, hvordan mere dansk forskning kan blive til innovation. Anbefalingerne har blandt andet ført til en ny national strategi for decentral erhvervsfremme. En af udfordringerne ved videnbaseret innovation er, at den skal ske på tværs af fagområder, sektorer og ministerier. DFIR vil blive ved med at se på, om rammer, vilkår og incitamentstrukturer understøtter videnoverførsel godt nok. Det gælder hele kæden fra undervisning og uddannelse i entreprenørskab til rammerne for tech trans, virkemidler til etablering af nye virksomheder og opskaling.

6) Konkurrencedygtige universiteter

Universiteterne er omdrejningspunkt for det meste forskning på offentlige institutioner, og de modtager store eksterne bevillinger til

forskning. Samtidig giver både universiteter og forskere udtryk for at være under pres og have svært ved at løse deres kerneopgaver.

Under overskriften 'konkurrencedygtige universiteter' finder DFIR flere vinkler relevante:

- Finansiering af forskning på universiteterne, herunder balancen mellem basismidler og eksterne midler samt udfordringer herved
- Universiteternes evne til både at agere autonomt og sammen
- Tiltrækning og fastholdelse af talent, gode medarbejdere, gode arbejdsforhold og karrieremuligheder for dem
- Sammenhæng mellem forskningsfinansiering og forskningsbaseret uddannelse.

Ovenstående seks emner er udtryk for, hvad DFIR umiddelbart finder vigtigt i dansk forsknings- og innovationspolitik. Rådet har dog ikke lagt sig fast på et arbejdsprogram eller arbejdsform. Det vil ske i løbet af efteråret.

Hvem er DFIR?

DFIR består af ni medlemmer udpeget af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab for en treårig periode (1. april 2020 til 31. marts 2023).

- Frede Blaabjerg (formand), professor AAU
- Christina Aabo, afdelingsleder, Ørsted
- Søren Bech, forskningsdirektør, B&O
- Jes Broeng, professor, DTU
- Mette Birkedal Bruun, professor, KU
- Anna Haldrup (næstformand), institutleder, KU
- Søren Rud Keiding, direktør, AU
- Kristine Niss, professor, RUC
- Thomas Sinkjær, Head of Talent Programme, Lundbeckfonden

Yderligere oplysninger

Frede Blaabjerg
Formand for DFIR
Telefon: 21292454
Mail: fbl@et.aau.dk